

*М. В. Сільченко, к. е. н., доц.,
Т. О. Кучерява, к. е. н., доц.,
Г.М. Супрунюк, асист.,
кафедра інформатики ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОЗРОБКИ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ОПОРНОГО КОНСПЕКТУ

Епоха інформаційного суспільства вимагає оперативної роботи з великими блоками інформації, ефективного структурування даних, їх швидкої обробки. В рамках впровадження інноваційних технологій у процес навчання важливого значення набуває використання опорних конспектів. Традиційно опорний конспект складається або викладачем, або студентом — самостійно і повністю. При цьому є ймовірність, що при складанні конспекту викладачем студент безініціативно засвоює теми курсу, а при складанні студентом акценти вивчення матеріалу можуть дещо зміститися.

Під час навчання інформатики на спеціальності 6508 «фінанси та кредит» колектив викладачів отримав досвід використання навчального видання «Інформатика у структурно-логічних схемах та прикладах» (в подальшому – опорний конспект). Навчальне видання складено таким чином, що одночасно поєднує в собі опорний конспект та робочий зошит. Студент протягом лекції, побудованої на основі використання мультимедійних засобів, заповнює зображення шаблонів вікон додатків, структурні елементи схем, зауваження тощо. У мультимедійному викладі з'являється не вся інформація одночасно, а послідовно, по ходу розповіді викладача. При цьому лекційний час витрачається не на механічне перемальовування вікон, схем, команд, а є можливість зосередитися на акцентах: методах, коментарях, зауваженнях, діях.

Опорний конспект добре узагальнює матеріал, систематизуючи його, розкриває причинно-наслідкові зв'язки між поняттями, надає наочність викладу

При застосуванні такої форми подання навчального матеріалу, активно працює найсильніша людська пам'ять — зорова. Разом з тим опорний конспект економить час вивчення, полегшує процес засвоєння матеріалу, підвищує міцність запам'ятовування. Все це сприяє зростанню якості знань, полегшує самоперевірку і взаємоперевірку вивченого.

Ефективність процесу навчання студентів вищої школи, як і будь-якого процесу навчання, прийнято оцінювати співвідношенням трудових витрат викладача з глибиною засвоєння навчального предмета студентом. Але аудиторного часу, відведеного на вивчення курсу інколи недостатньо, студентам не завжди вдається досягти всі тонкощі навчального матеріалу. Тому деякі теми опорного конспекту студент повинен заповнити поза лекційним часом – самостійно. Самостійна робота студентів сприяє набуттю студентами практичних компетенцій, прояву активності, прагнення до самоорганізації.

Стислість у викладі і ємність змісту опорного конспекту дозволяють без особливих зусиль звертатися до нього багато разів протягом усього періоду навчання. Коефіцієнт корисної дії роботи з опорним конспектом підвищується «ефектом записної книжки», коли з одного або декількох термінів з понятійного апарату певної навчальної теми можливе відновлення в пам'яті основного обсягу матеріалу, вивченого з цієї теми.

Застосування в організації навчального процесу методи активізації навчання (зокрема, складання опорного конспекту) дозволяє проводити практичні та семінарські заняття максимально ефективно. Завдяки цьому не тільки підвищується ефективність процесу навчання шляхом залучення студентів до активної навчальної та навчально-дослідницької діяльності, а й має значний вплив на формування творчих особистостей з активною життєвою позицією.